

Мирослав Мишковић, председник Делта холдинга, није крио да би се радо отарасио титуле малопродајног цара Србије. Штета је у једном тренутку била већа од очекиване добити и то га је, вероватно, преломило да прода цео тај бизнис за суму која дотиче вредност од 950 милиона евра

У сатима кад овај текст настаје обављају се последње припреме за продају целокупног ланца Мишковићеве малопродаје у региону: од Србије, преко Републике Српске, Црне Горе, Бугарске, Албаније... Купац је светска фирма Делез а аранжман је значајан – економски, политички и на сваки други начин.

Делта холдинг дуго већ најављује ову трансакцију и она би вероватно била брже обављена да целом послу нису подметани клипови под точкове, што не само да је обарало цену регионално моћног малопродајног ланца већ је то подметање од једне озбиљне трговачке трансакције направило политичко питање у које се, својевремено, умешао и Борис Тадић, председник Србије.

Делез је озбиљна фирма (види оквир "Делез – лична карта") и дуго, готово рововски је утврђивао своје позиције у Србији. Поуздани извори говоре да ће бити потписано 105 докумената који правно заокружују обавезе купца и продавца, а да ће се потписивање те хрпе докумената одиграти у лушатијско, вечерње доба кад су светске берзе затворене како прерано исцурела вест не би утицала на привилеговане стране, с обзиром на то да је Делез излистан на светским берзама.

Уговорне стране ће током ноћи обавестити финансијска тржишта о обављеној трансакцији а потом ће и широј јавности бити саопштено да Мишковић више није у послу који је доносио озбиљан профит и озбиљне оптужбе да је монополизовао тржиште и обогатио се на "народној грбачи".

Мирослав Мишковић, председник Делта холдинга, није крио да би се радо отарасио титуле малопродајног цара Србије. Штета је у једном тренутку била већа од очекиване добити и то га је, вероватно, преломило да прода цео тај бизнис за суму која дотиче вредност од 950 милиона евра.

Он је, и раније, а експлицитно приликом прославе двадесет година постојања компаније, саопштио да је решен да направи заокрет у бизнису. Тада је рекао да су три главна пословна усмерења били малопродаја, аграр и некретнине, али да је период интензивне експанзије завршен.

Оно што менаџмент планира за трећу деценију јесу консолидација пословања и јачање стечених позиција, па се очекује да ће скоро продаја малопродајног ланца Делта Макси те планове поспешити.

Главни бизнис биће аграр, за који председник Холдинга верује да је "српска нафта".

Делта холдинг основан је, иначе, 1991. године, у време када је приватна иницијатива била тек у зачетку, а прави развој компанија је остварила тек након демократских промена и отварања Србије ка свету. На то указују и финансијски подаци: од 1991. до 2000. збир свих прихода износио је 1,52 милијарде евра, док се у периоду од 2001. до 2011. попео на скоро 11,5 милијарди.

Не треба заборавити и да годишњи промет Делта холдинга чини девет одсто српског бруто производа, али ни то да се компанија код банака задужила за близу 900 милиона евра. Такође, само 18 одсто прихода Холдинга реализовала су предузећа која су кроз приватизацију прикључена Делтином пословном систему.

Порез на добит из ове трансакције с мултинационалним Делезом биће уплаћен у буџет Србије, чиме је Мирослав Мишковић изашао у сусрет захтевима председника Тадића да се тако крупне трансакције капитала не обављају преко оф-шор фирми.

Српска привреда овом продајом доживеће ињекциони шок. Одједном ће се у каналима новца наћи око 950 милиона евра спремних за пласман, делом у буџет преко пореза, делом у остатке Мишковићевог бизниса, највећим делом у отплату дугова, али, било како било, у тренуцима када је продаја Телекома потпуно неизвесна, цео овај бизнис мора се сматрати највећим подухватом од почетка економске кризе.

С друге стране, нико не би смео да се прерано радује због тога што је Мишковић продао малопродајни ланац. Делез није "народна кухиња" нити је "народна мајка". Рокови плаћања добављачима су 180 дана, што и није најгора вест, већ је лоше за домаће произвођаче што ова мултинационална компанија има чврсте уговоре са светским произвођачима и да ће они бити привилеговани у односу на домаће.

Просто речено, кад Делез преузме Мишковићеве радње, неке од роба ће бити најурене, да ли зато што немају одређени стандард или из неког другог разлога, а појавиће се нова понуда из мултинационалних ланаца с којима се Делез удружује. Не може се очекивати ни да ће самарићански обарати марже и учинити робу јефтинијом.

Они су купили моћан ланац на сиротињском тржишту: промет робе у трговини на мало је у јануару у односу на просек 2010. године био мањи у текућим ценама за 18,5 а у сталним за 23,2 одсто. Додајте томе податак о висини просечне плате и куповној моћи српске породице и помислићете да је Делез преплатио Мишковићев малопродајни бизнис, као што се он, вероватно, каје што га није продао пре две, три године. Тада је пола његовог посла у овом сектору вредело колико цео вреди данас.

"Делез" – Лична карта

"Близу је договор између Делеза и Делта холдинга. Тим договором белгијска група би била први ланац продавница из западне Европе који се пробио на тржиште Балкана", пише дописник Фајненшел тајмса из Београда ових дана, а преносе светски медији. У наставку текста се каже да су бивша југословенска тржишта и даље подељена и донекле осиромашена, али потенцијал за пораст тражње је висок. Србија има само 25 квадратних метара продајног простора на 1000 становника, што је знатно мање од просека Европске уније. Из Делеза, који је већ присутан у Грчкој и Румунији, стигло је "признање" да желе да се шире по региону.

Делез је трговински ланац који има своје продавнице на три континента. Осим у матичној Белгији, присутни су у Сједињеним Америчким Државама, Индонезији и већ поменутих суседима – Грчкој и Румунији. Обухватају мрежу од 2800 продавница (што је 68 продавница више него 2009, од тога 21 новостворени објект је у Румунији) и 138.000 запослених. Њихови прошлогодишњи приходи износе 20.850 милијарди евра. Од тог

броја, 14,2 милијарде долази са америчког тржишта, 4,8 милијарди из Белгије, у Грчкој је упркос кризи Делез забележио раст профита од 6,3 одсто, док је укупан износ 1,6 милијарди. Коначно, 300 милиона евра прихода је из Румуније и Индонезије. Број запослених се, у односу на прошлу годину, смањило за неколико хиљада људи.

Укупно, прошле године приходи су им порасли за 4,6 одсто, а на сајту "обећавају" улагања од око 900 милиона евра за текућу 2011, као и отварање 120–130 продавница.

У Америци обједињује брендове Фуд лајон, Блум, Ботом долар, Харвис, Ханафорд брос, и Свитбеј, Алфа-Бета, Ена у Грчкој и Мега имиџ у Румунији, у Белгији Лајон, а лав је иначе био њихов заштитни знак. Између 1999. и 2002. године компанија је од холдинг компаније прешла у *групу*.

Делез је основан 1867. године, а већ пре Првог светског рата бројао је близу 800 продавница. Седамдесетих почињу продор у САД. Убрзо након пада Берлинског зида, своју пажњу усмеравају ка Чешкој. Били су присутни на Тајланду и у Словачкој, где 2005. затварају све продавнице.

Занимљиво је да су се 2006. у чешким медијима појавили написи да Делез хоће да се повуче из њихове земље што су из белгијске компаније енергично демантовали и најавили значајна улагања. Годину дана касније, свих 97 продавница у Чешкој је продато немачком ланцу Реве. Пре две године отишли су и из Немачке. Купац је био исти.

Према магазину "Fortune", који сваке године прави ранг-листу 500 компанија које су имале највеће приходе, Делез је у 2010. био на 291. месту у свету, а трећи по успешности у Белгији.

(Време)